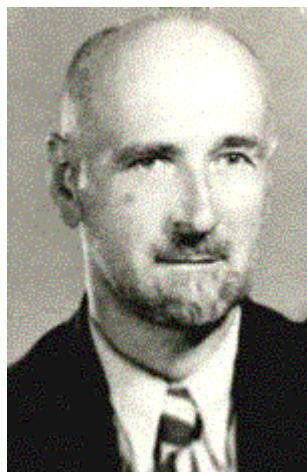

SZKOŁA ADAMA WODZICZKI

Adam Wodziczko

Urodzony 8 VIII w Słotwinie (woj. krakowskie) jako syn inżyniera kolejowego Feliksa i Ludmiły ze Spisów. Do gimnazjum uczęszczał w Tarnowie, Krakowie i Jaśle. Tam w 1906 zdając maturę ukończył szkołę średnią z bardzo dobrymi wynikami.

Do 1910 roku studiował nauki przyrodnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, w szczególności botanikę. W latach 1912 -1920 pełnił na UJ funkcję asystenta przy katedrze Anatomii i Fizjologii Roślin. W latach 1916 – 1918 pełnił służbę wojskową jako bakteriolog w Jugosławii. Od 1920 roku był profesorem – adiunktem w Akademii Rolniczej w Bydgoszczy, prowadząc równocześnie wykłady jako zastępca profesora na Uniwersytecie Poznańskim. W 1921 habilitował się z botaniki na Uniwersytet Jagielloński na podstawie pracy *Badania nad rozmieszczeniem fermentów utleniających u roślin*.

W 1922 został profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Anatomii i Fizjologii Roślin Uniwersytetu Po-

znańskiego. Zakład Botaniki Ogólnej pod kierownictwem Wodziczki stał się jednym z przodujących zakładów uniwersyteckich.

W 1925 roku Wodziczko powołał do życia na terenie Wielkopolski i Pomorza społeczną organizację Ligę Ochrony Przyrody.

W roku akademickim 1930/1931 był dziekanem Wydziału Matematyczno- Przyrodniczego Uniwersytetu Poznańskiego, a w 1936 roku otrzymał nominację na profesora zwyczajnego. W 1938 roku dzięki jego zabiegom powstało oficjalnie Seminarium Biocenotyki i Ochrony Przyrody.

W okresie II wojny światowej został wysiedlony z Poznania i znalazłszy się w Krakowie prowadził jawne nauczanie w szkole średniej, a także kształcił w zakresie botaniki studentów tajnego Uniwersytetu Ziemi Zachodnich. W marcu 1945r. prof. Wodiczko powrócił do Poznania i objął swoje dawne stanowisko w Uniwersytecie. Pracował tam aż do kresu swojego życia.

Główne zasługi:

Wodiczko był jednym z czołowych botaników pierwszej połowy XX wieku w Polsce, teoretykiem ochrony przyrody, twórcą współczesnych poglądów na zagadnienia ochrony środowiska przyrodniczego. Najpłodniejszym polem jego działalności była nowoczesnie pojęta ochrona przyrody. Już w 1932 roku dążył, aby stała się ona samodzielną dyscypliną wiedzy, którą nazwał „fizjotaktyką”, czyli nauką o stosunku człowieka do przyrody, tworząc właściwą dla niej terminologię. zbiegał o utworzenie trzech parków narodowych, które zaprojektował: Wielkopolskiego (1922), Wolińskiego i Słowińskiego (1946) oraz dziesiątek rezerwatów przyrody. Dzięki usilnym staraniom Wodiczki w 1946 roku utworzono przy Katedrze Botaniki Ogólnej UP samodzielny kład Ochrony Przyrody i Uprawy Krajobrazu, o którego powstanie

Zakład Ochrony Przyrody i Uprawy Krajobrazu, o którego powstanie profesor zabiegał już przed wojną. Opublikował przeszło 250 prac badawczych i popularno-naukowych, w tym ponad połowa dotyczy ochrony przyrody. Brał też udział w przygotowaniach ustaw o ochronie przyrody z 1934 i 1949 r. W latach 1928-1931 był inicjator tzw. klinów zieleni w Poznaniu.

„Ojciec” Wielkopolskiego Parku Narodowego

Wielkopolski Park Narodowy utworzony został na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1957r. a jego granice objęły powierzchnię 9600ha, z czego pod zarządem parku znalazło się ok. 5100ha. W parku utworzono 18 obszarów ochrony ścisłej. Chronią one rozmaite formy krajobrazu polodowcowego oraz naturalne zbiorowiska roślinne, a także związane z nim zwierzęta.

Działalność Adama Wodziczki

tychczasowa działalność Wodziczki dotyczyła przede wszystkim zagadnień związanych z fizjologią roślin. Od pierwszej chwili zetknięcia się z Wielkopolską stał się on głównym rzecznikiem ochrony jej przyrody. Dzięki niezwykłym zaletom charakteru oraz wprost wyjątkowej umiejętności współpracy z ludźmi, skupiał wokół siebie grono ludzi czynnie z nim współpracujących. W 1925 roku został powołany na członka Państwowej Rady Ochrony Przyrody – w której pozostał aż do śmierci. Niemal bezpośrednio po objęciu Katedry, Wodziczko propaguje zamiar utworzenia Wielkopolskiego Parku Narodowego, mającego ochronić malownicze obszary leśne i jeziorne w okolicach Puszczykowa i Osowej Góry, urozmaicone wzgórzami moreny czołowej ostatniego zlodowacenia.

W ramach fizjotaktyki Wodziczko wyróżnia szereg działów, m.in.: naukę o równowadze w przyrodzie, praktyczną ochronę przyrody, naukę o harmonijnym kształtowaniu przyrody i krajobrazu, naukę o wpływie wolnej przyrody na człowieka, fizjotaktyczną pedagogikę.

Po powrocie z wojennego wygnania prof. Wodziczko zajął się realizowaniem dawnego projektu utworzenia samodzielnego Zakładu Ochrony Przyrody. Jego starania zakończyły się sukcesem: 24 marca 1945 r. zapadła pozytywna decyzja w tej sprawie. Zakład powstał w 1946 roku, jako Zakład Ochrony Przyrody i Uprawy Krajobrazu na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym, który mieścił się początkowo w lokalach Zakładu Botaniki Ogólnej. Z jego inicjatywy utworzono pierwszą w Polsce Katedrę Ekologii i Ochrony przyrody, która mieściła się na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W 1928 roku powołano wojewódzkie komitety ochrony przyrody. Przewodnictwo komitetu na Wielkopolskę i Pomorze objął od początku Wodziczko. Kierowany przez niego komitet, jako jedyny w Polsce, zaczął od roku 1930 wydawać własny organ, którego 8 zeszytów zawiera bardzo bogaty materiał, dotyczący naszych ówczesnych zachodnich regionów. Główny nacisk położył Wodziczko na przygotowanie zestawienia pomników i zabytków przyrody województwa poznańskiego, opartego przede wszystkim na szczegółowych badaniach terenowych i aktualizującego dane zawarte w starszej literaturze.

Po pewnym czasie Wodziczko, dysponując gronem zamiłowanych współpracowników, zlecał im prace, które były związane zazwyczaj z ochroną przyrody, a on sam za zagłębiał się w jej ogólniejsze, względnie teoretyczne i filozoficzne aspekty.

Wyrazem tego typu zainteresowań jest m.in. obszerny artykuł z roku 1932, omawiający wszechstronnie możliwości realizowania postulatów ochrony przyrody w szkolnictwie. Wodziczko dostrzegał niezwykle rozległe horyzonty nowoczesnej ochrony przyrody i traktował ją jako nową, rodzącą się gałąź wiedzy, nazwanej przez siebie fizjotaktyką, czemu dał wyraz w jednym ze swych najbardziej interesujących artykułów z 1932 roku. W ramach fizjotaktyki Wodziczko starał się zaszczepić w umysłach ludzi zasadę, aby gospodarka środowiskowa była oparta na podstawach biologicznych, dążących do najpełniejszego utrzymania potencjału sił produkcyjnych przyrody.

Pragnąc połączyć problematykę ochrony przyrody jak najściślej z praktyką, nawiązał Wodziczko do rozpoczętych przed wojną badań dotyczących stepowienia i wraz ze współpracownikami opublikował w 1948 roku pracę „*Stepowienie Wielkopolski*”

Nadal interesowała go problematyka ogólna, w 1948 roku wydał „*Z zagadnień filozofii ochrony przyrody*”. Odnośnie biologii krajobrazu zwraca uwagę na konieczność szczegółowego badania jego składników, co powinno doprowadzić do wykrycia prawidłowości w ich wzajemnych powiązaniach oraz z jego inicjatywy powstaje w roku 1946 przy Komisji Biologicznej Poznańskiego Towarzystwa Naukowego - Komitet Fizjograficzny, który dysponował poważnym budżetem na wszechstronne opracowanie problematyki regionów zachodnich, a przede wszystkim Pomorza Zachodniego i Ziemi Lubuskiej.

Projekt utworzenia dwóch nadmorskich parków narodowych, z których jeden Słowiński miał obejmować jezioro Łebsko, wraz ze słynnymi wydrami na mierzei oddzielającej to jezioro od morza, drugi natomiast wyspę Wolin. Niestety Wodziczko nie doczekał zrealizowania tych projektów. Zmarł w 1948 roku.

Adam Wodziczko patronuje kilku szkołom - są to:

Nadanie naszej szkole imienia Adama Wodziczki

- Szkoła Podstawowa nr 5 im. prof. Adama Wodziczki w Swarzędzu,

- Szkoła Podstawowa nr 12 im. prof. Adama Wodziczki w Gnieźnie,

- Gimnazjum nr 62 im. Adama Wodziczki w Poznaniu

- Społeczna Szkoła Podstawowa i Społeczne Gimnazjum nr 4 STO im. prof. Adama Wodziczki w Poznaniu ,

- Zespół Szkół im. Adama Wodziczki w Mosinie, w skład

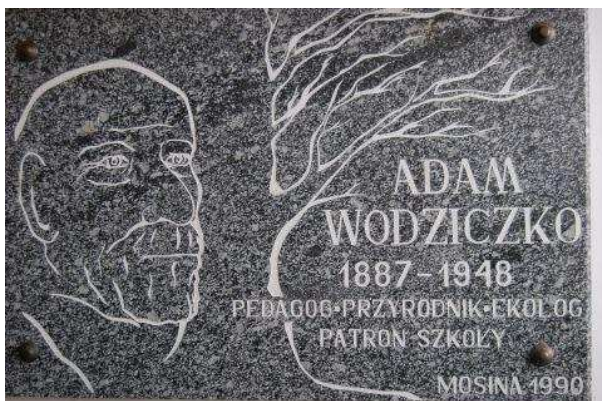
którego wchodzi: Liceum Ogólnokształcące w Mosinie, Liceum Profilowane w Mosinie, Liceum Handlowe w Mosinie, Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Mosinie, Ośrodek Doksztalcania Zawodowego w Mosinie wraz z oddziałem przy Zespole Szkół Budowlano-Drzewnych w Poznaniu i oddziałem przy Zespole Szkół Zawodowych nr 3 w Poznaniu, oraz Internat Zespołu Szkół w Mosinie.

Dziewięć lat po śmierci profesora, w 1957 roku, został utworzony Wielkopolski Park Narodowy. Mieszkańcy Mosiny i okolic traktują te tereny jak dobro wspólne. Nic więc dziwnego, że prowadząc dyskusje o wyborze patrona szkoły, zwróciliśmy uwagę na Adama Wodziczkę. Odkrywanie szczegółów biografii i dokonań, stopniowe poznawanie tej szlachetnej postaci umacniało w nas przekonanie, że właśnie taki patron będzie najbardziej odpowiedni

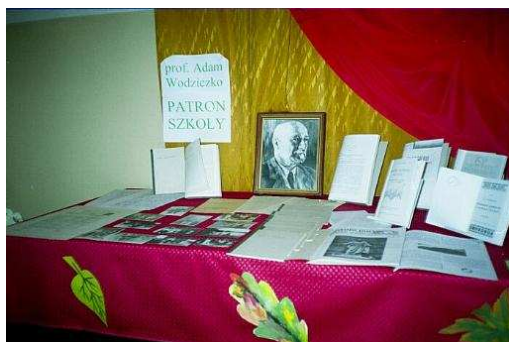

Imię prof. Wodziczki nadano szkole 14 października 1990 roku. Uroczystość ta miała miejsce z okazji obchodów dwudziestolecia istnienia placówki.

W hallu szkoły umieściliśmy tablicę pamiątkową, ufundowaną przez pana Tadeusza Piaskowskiego.

Z okazji uroczystości nadania imienia szkole, znany mosiński snycerz, Roman Czeski, wykonał płaskorzeźbę przedstawiającą Adama Wodziczkę. Dzieło to zostało ufundowane przez Zakład nr 5 Swarzędzkich Fabryk Mebli w Mosinie.

Dzień Patrona Dzień Patrona

Poza tym niekonwencjonalnie obchodzimy Dzień Patrona – dwa razy w roku, wiosną i jesienią, organizujemy rajdy po Wielkopolskim Parku Narodowym, połączone z konkursem wiedzy o Adamie Wodziczce. Wspólnie przemierzamy leśne ścieżki, odwiedzamy miejsca szczególnie ważne: głąz polodowcowy z napisem poświęconym profesorowi, Muzeum WPN, ukochane przez niego Jezioro Góreckie.

Mamy nadzieję, że Adam Wodziczko, widząc młodzież spacerującą jego szlakami, jest zadowolony.

Zespół Szkół im. Adama Wodziczki
Ul. Topolowa 2 62-050 Mosina
Red. Estera Poprawka i Diana Kasztelan
Pod kierownictwem mgr Pawła Zawieji